

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

доц. Олійник В.М.

Сумський державний університет (Україна)

Управління фінансовими потоками страховика в результаті здійснення різних видів діяльності впливають внутрішні та зовнішні фактори [1]. Вони обумовлені як ситуацією на ринку, так і процесами, що відбуваються безпосередньо всередині страхової компанії (рис. 1).

Рис. 1. Фактори впливу на формування фінансових потоків страхової компанії [2]

До зовнішніх факторів, що впливають на формування фінансових потоків у страховому бізнесі, вчені відносять наступні [3]:

1. Зміни в кон'юктурі страхового ринку визначають зміни позитивного фінансового потоку, тобто обсягу надходжень грошових коштів від реалізації страхових послуг. Підвищення рівня кон'юнктури на страховому ринку сприяє зростанню обсягу позитивного фінансового потоку від операційної діяльності. Зниження викликає нестачу фінансових ресурсів при веденні страхового бізнесу.

2. Кон'юнктура фондового ринку визначає можливість раціонального і ефективного використання фінансових ресурсів страховика. Впливає на формування величини капіталу, що генеруються інвестиційним портфелем, у формі одержуваних дивідендів та відсотків.

3. Діюча система оподаткування для страхових організацій. Податкові платежі входять до складу від'ємного фінансового потоку страховика, податковий календар визначає характер потоку в часі. Будь-які зміни в податковій системі (введення нових податків, зміна ставок оподаткування, скасування або надання податкових пільг і т. п.) визначають зміни в обсязі та характері від'ємного грошового потоку страховика.

4. Діюча практика кредитування споживачів страхових послуг складається з сформованого порядку придбання цієї продукції (наприклад, передоплата, готівковий платіж, відстрочка платежу) і впливає на формування як позитивного, так і від'ємного фінансового потоку в часі.

5. Діюча система проведення розрахункових операцій впливає на формування грошові потоки у часі (наприклад, розрахунки готівкою прискорюють фінансові потоки, розрахунки платіжними документами їх сповільнюють).

6. Доступність позикового капіталу визначається, насамперед, кон'юктурою на кредитному ринку. Зниження обсягу пропозиції «коротких» (або «довгих»), «дорогих» (або «дешевих») грошей відбивається на формуванні фінансового портфелю страховика за рахунок позикового капіталу.

До внутрішніх факторів, що впливають на формування фінансових потоків у страховому бізнесі, відносять [4, 5]:

1. Життєвий цикл страхового бізнесу, який передбачає формування різних обсягів та видів грошових потоків (за джерелами формування позитивного потоку та напрямів використання від'ємного потоку).

2. Тривалість операційного циклу. Короткий операційний цикл передбачає більше число оборотів фінансових ресурсів, підвищення інтенсивності як позитивного, так і від'ємного грошових потоків у страховій компанії.

3. Сезонність надання окремих видів страхових послуг. Цей фактор впливає на формування фінансових потоків у страховому бізнесі в часі. Його слід враховувати в процесі управління використанням вільних фінансових ресурсів страховика.

4. Інвестиційна політика і оптимізація побудови інвестиційного портфеля в страховій організації формують потребу в обсязі відповідного від'ємного грошового потоку і одночасно збільшуючи формування позитивного грошового потоку. Цей фактор впливає на обсяги грошових коштів у страховому бізнесі, на характер протікання інвестиційних процесів у часі.

5. Тарифна політика – ціноутворення, дотримання принципів її побудови впливає на обсяг позитивного фінансового потоку (у вигляді суми зібраних страхових внесків за операціями страхування, співстрахування, перестраховування) і обсяг негативного фінансового потоку (у вигляді суми страхових виплат по операціях страхування, співстрахування, перестраховування).

6. Андеррайтерна політика в страховому бізнесі є істотним фактором, що впливає на обсяг позитивного та від'ємного фінансового потоку, тому що від співвідношення та ступеня обгрунтованості «ризик-дохідності» змінюється їх співвідношення.

7. Операційний леверидж – це показник, що здійснює істотний вплив на пропорції темпів зміни обсягу фінансового потоку та обсягу реалізації страхових послуг.

8. Менталітет власників і фінансових менеджерів страхової організації. Вибір тих чи інших принципів фінансування активів і здійснення інших фінансових операцій визначає структуру фінансових потоків у страховому бізнесі, рівень прибутковості фінансових інвестицій (і, відповідно, обсяг фінансового потоку за отриманими відсотками і дивідендами).

Таким чином, вплив зовнішніх і внутрішніх факторів використовується в процесі оптимізації грошових потоків страхових компаній для забезпечення збалансованості фінансових ресурсів.

1. «4P» маркетингу страхових компаній: монографія / [Козьменко О.В., Козьменко С.М., Васильєва Т.А. та ін.]; кер.авт.кол. д.е.н.,проф. О.В.Козьменко. – Суми: Університетська книга, 2014. – 432с.

2. Фастунової В.О. Фактори впливу на формування фінансового потоку страхових компаній / VIII Международная научно-практическая конференция «Социально-экономические реформы в контексте интеграционного выбора Украины» – Л., 2012 р.

3. Гомеля В.Б., Рубин Ю.Б., Солдаткин В.И. Страховой портфель. – М.: «Соминтек», 1994. – С. 640

4. Куликов С.В. Финансовый анализ страховых организаций. – Новосибирск: Сибирское соглашение, 2006.–224с.

5. Никулина Н.Н., Березина С.В. Финансовый менеджмент страховой организации. – М.: Юнити-Дана, 2008. – 431 с.

Олійник, В.М. Фактори впливу на формування фінансових потоків страхової компанії [Текст] / В.М. Олійник // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали

**Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова.
- Суми : СумДУ, 2014. - Т.1. - С. 245-247.**